

HET WOORD VAN DE WEEK

ORGAAN VAN DE HUMANISTISCHE LUISTERKRING

Administratie Humanistische Luisterkring, Oudegracht 152, Utrecht. Tel. (030) 10163
Postgiro 58. Abonnementsprijs f 5,50 per jaar. Buitenland f 7,- per jaar, voor
België f 6,-. Losse nummers f 0,30. Verschijnt wekelijks.

EEN VERBOND VAN HUMANISTEN IN AMERIKA

(De heer Tolbert H. McCarroll, organisatiesecretaris van de American Humanist Association, beantwoordt enkele vragen die hem gesteld worden door de heer J. Bijleveld, 2e voorzitter van het Humanistisch Verbond.)

Ook dit jaar ontving het Humanistisch Verbond in Utrecht een aantal buitenlandse gasten die gekomen waren om de jaarlijkse vergadering van het bestuur van de Internationale Humanistische Unie bij te wonen. Van de gelegenheid hebben wij graag gebruik gemaakt om een van hen, nl. de heer Tolbert McCarroll voor de microfoon te halen om u iets te vertellen over het verbond van humanisten in de Verenigde Staten waarvan hij een der leidende figuren is. Gemakshalve hebben wij er een vraaggesprek van gemaakt en mijn eerste vraag is of de heer McCarroll iets wil zeggen over het bestaan van humanistische organisaties in de Verenigde Staten en meer in het bijzonder over het karakter van de American Humanist Association.

Mr. McCarroll we are very glad to have you here and to use this opportunity to give our listeners some information about the humanist movement in the United States of which you are the Executive Director. Will you please give us some information in general to start with?

The American Humanist Association is an organization of individuals who believe that for man to realize his potential he must apply reason and the principles of science to the solutions of his personal and social problems.

Humanist cannot with integrity accept the traditional Judeo-Christian concept of a Supreme Being. The purpose of the American Humanist Association is to spread the significance of humanism and to service the needs of humanist. Accordingly, the Association is currently involved in the defense of freedom of thought, human rights, church state relations, planned parenthood, funeral reform, United Nations activities, the maximum use of science for human welfare, social welfare, ethical problems and the ethical education of young people.

Members of the American Humanist Association come from many professions and academic disciplines. They involve themselves with the Association through committee work, the Associations publications, local discussion groups, conferences and research projects. The Association is one throughout the world which have been combined to from the International Humanist and Ethical Union whose headquarters is in Utrecht.

De heer McCarroll vertelde, dat de leden van de American Humanist Association ervan uitgaan, dat de mens, om tot ontplooiing te komen en voor de oplossing van zijn persoonlijke en maatschappelijke problemen, moet uitgaan van de rede en van de beginselen der wetenschap. Zij kunnen de traditionele christelijke opvatting van een hogere macht niet aanvaarden. Het doel van de A.H.A. is het verspreiden van de betekenis van het humanisme en het voorzien in de behoeften van Humanisten. Als uitvloeisel daarvan is de vereniging betrokken bij de verdediging van de vrijheid van denken, mensenrechten, de verhouding tussen Kerk en Staat, regeling van het kindertal, herziening van begrafenissen, activiteiten van de Verenigde Naties, het maximale gebruik van wetenschap voor het menselijk welzijn bij maatschappelijk werk, en bij de ethische aspecten van de opvoeding van de jeugd.

De leden van de A.H.A., zo zei de heer McCarroll, komen uit vele beroepen en uit diverse wetenschappelijke richtingen. Zij zijn bij het werk van de vereniging betrokken doordat zij zitting hebben in commissies, meewerken aan publicaties, deelnemen aan plaatselijke gespreksgroepen, aan conferenties en aan onderzoekprojecten. De A.H.A. is een van de 22 organisaties in de wereld die verenigd zijn in de Internationale Humanistische Unie die haar hoofdkwartier in Utrecht heeft.

een lezing voor de vara-microfoon van zondag 19 juli 1964

Thank you Mr. McCarroll. Could you tell us also something about the history of the A.H.A.?

The organized humanist movement in the United States began in 1927 when a mimeographed magazine was published by professors and students at the University of Chicago entitled "The New Humanist". One of the founders of the American Humanist Association was John Dewey, the renowned educator and philosopher. A number of humanist leaders joined professor Dewey in 1933 in publishing a Humanist Manifesto.

In antwoord op mijn vraag om iets te vertellen over de geschiedenis van de A.H.A., zei de heer McCarroll, dat de georganiseerde humanistische beweging in de Verenigde Staten tot stand kwam in 1927, toen hoogleraren en studenten aan de universiteit te Chicago een gestencild blaadje uitgaven dat zij de naam „The New Humanist” gaven. Er van uitgaande, dat ook in de Verenigde Staten, naast de eenheid van het humanistische uitgangspunt wel een grote verscheidenheid zal bestaan, wil ik de heer McCarroll nu vragen op welke punten de leden van de A.H.A. er naar zijn mening een overeenkomstige zienswijze op na houden.

Mr. McCarroll, it would certainly interest our readers to hear in how far and in which respects there does exist in your organization a common opinion.

Regardless of background, most members of the American Humanist Association would agree that

1 Mankind has only itself to rely upon and only this life about which to be concerned.

2 There is no area of human conduct which should be sacred from critical analysis, no assumption which cannot be questioned.

3 Man has the potentiality of solving his problems.

4 The humanists should voluntarily accept the responsibility of working to improve himself and the world in which he lives.

The Association represents the interest, not only of its members, but also of those who basically share its philosophy. We have been working very diligently of late resist attempts to bring religious exercises into the public schools.

We believe in the free exercise of religion and the right of every citizen of the United States to worship or refuse to worship according to the dictates of his own conscience.

We therefore oppose any attempts to discriminate against Americans who are non-theists.

Uit het antwoord van de heer McCarroll blijkt, dat het merendeel van de leden van de A.H.A. het erover eens is, dat de mensheid alleen zichzelf heeft om op te vertrouwen en alleen dit aardse leven om zich zorgen over te maken. Voorts, dat er geen terrein van menselijk gedrag is dat als het ware te heilig is om kritisch te worden ontleed en geen opvatting waaraan niet getwijfeld zou kunnen worden.

In de derde plaats is men van mening dat de mens de mogelijkheden in zich heeft om zijn problemen zelf op te lossen en dat humanisten vrijwillig de verantwoordelijkheid moeten aanvaarden voor het streven naar verbetering van zichzelf en van de wereld waarin hij leeft.

De vereniging komt niet alleen op voor de belangen van zijn leden, maar voor allen die in beginsel uitgaan van dezelfde grondslagen als de humanisten. Zo is de vereniging bv. zeer actief geweest om de pogingen om godsdienst oefeningen op de openbare school te introduceren, tegen te gaan.

De Amerikaanse humanisten zijn voorstanders van vrijheid van religie en van het recht van iedere burger om die religie te belijden volgens zijn eigen geweten.

Juist daarom stellen zij zich teweer tegen pogingen om niet godsdienstigen die vrijheid te onthouden.

Thanks Mr. McCarroll. This brings us automatically to the question of activities and more in detail to the question how humanists can translate their principles into reality.

Indeedy mr. Bijleveld, opposition against discrimination of non-theists and similar actions are consistent with our emerging attitude that the purpose of an organized humanist movement is to translate humanist principles into reality. We have always maintained publications and discussion groups. Of late, we have encouraged the training of humanist counselors and the formation of groups to assist parents in the ethical education of their children. It would appear that the primary emphasis of the American Humanist Association in the years to come will be to serve as the tool by which a humanist can see his community

Dames en heren, ik vroeg de heer McCarroll, in aansluiting op hetgeen hij vertelde over de gemeenschappelijke overtuiging van de leden van de A.H.A., om ook nog iets te zeggen over de activiteiten die uit die overtuiging voortvloeien. Hij antwoordde daarop, dat de A.H.A. uiteraard in woord en geschrift, maar ook in gespreksgroepen, probeert om de overtuiging in de praktijk uit te dragen. Daarenboven is onlangs een aanvang gemaakt met de opleiding van geestelijke verzorgers en met de vorming van groepen die tot doel hebben de ouders te helpen bij de ethische aspecten van de opvoeding van hun kinderen.

reflect more of an interest in the worth and dignity of the individual. In short, we in the American Humanist Association are working fulfill John Dewey's great challenge. A challenge which is on a plaque inside the door of our headquarters in Yellow Springs, Ohio and which states "Nothing but the best, the richest and fullest experience possible, is good enough for man".

Gezien onze speciale belangstelling voor de geestelijke verzorging wil ik de heer McCarroll tenslotte nog vragen om iets dieper in te gaan op de meest recente ontwikkelingen op dit gebied in zijn organisatie.

Mr. McCarroll, I am sure that our Dutch readers are especially interested in the most recent development of the activities of A.H.A. with respects to counselling, and probably also the struggle for equal rights deserves a little bit more attention.

Well, mr. Bijleveld I shall gladly give more information about these matters but because of time available I have to restrict myself to a kind of short review.

In 1963 the A.H.A.'s Board of directors approved plans for instituting a counselling program.

Counselors were chosen for a training session which was held this summer. The Board of Directors approved plans for a Humanist Academy, a framework in which top Humanist minds could investigate specific current problems of man and the world in which we live.

The hope is that the Academy will be fully functional sometime in 1964.

In 1963 the A.H.A. began the preparation of some materials to be used for Humanist Ethical Education. The material is being prepared for several age groupings and when it is finished it will serve as a solid basis for Humanist Ethical discussion and instruction.

As to the struggle for equal rights, the A.H.A. has actively supported the United Nations and its work for equal rights.

In 1963, we sponsored an Essay Contest for high school students on the UN Declaration of Human Rights. The contest will be repeated again this year.

The American Humanist Association has always insisted on complete racial equality. People of all colour belong to our Association, we have rejected the idea that men should be separated because of such an unimportant matter as the colour of their skin. We are not fighting for "negro rights", but for human rights, for so long as any part of humanity is discriminated against, we all suffer.

In de komende jaren zal in de activiteit van de A.H.A. de grootste nadruk liggen op het streven om te dienen als het werktuig door middel waarvan de humanisten ertoe kunnen bijdragen om te bereiken, dat de mensheid meer belangstelling zal hebben voor de waarde en de waardigheid van het individu.

De heer McCarroll ziet dit als een activiteit die erop gericht is om de uitdaging van John Dewey te vervullen. Deze uitdaging staat te lezen op een wandtegel in de gang van het hoofdkantoor van de A.H.A. in Yellow Springs, Ohio, en zij houdt in dat slechts de beste, en de rijkst mogelijke ervaring goed genoeg is voor de mens.

Uit het antwoord blijkt dat het hoofdbestuur van de A.H.A. in 1963 de plannen voor het instellen van een programma voor geestelijke verzorging heeft goedgekeurd.

Candidaten die opgeleid willen worden tot geestelijke verzorger zijn geselecteerd en krijgen een speciale opleiding. Voorts heeft het Hoofdbestuur een plan goedgekeurd voor het in leven roepen van een Humanistische academie. Deze is bedoeld als een humanistische „braintrust" voor het bestuderen van actuele specifieke problemen met betrekking tot de mens en de wereld waarin wij leven.

Gehoopt wordt dat de Academie haar taken volledig zal zijn begonnen nog voor dit jaar teneinde is.

In 1963 begon de A.H.A. met de voorbereiding van leermiddelen. Deze leermiddelen zijn bedoeld voor verschillende leeftijdsgroepen en zij zullen ongetwijfeld een stevige ondergrond bieden aan de humanistische geestelijke vorming.

Wat betreft de strijd voor gelijke rechten heeft de A.H.A. het streven van de Verenigde Naties actief gesteund.

In 1963 werd door de A.H.A. voor leerlingen van middelbare scholen een opstelwedstrijd uitgeschreven over de Verklaring van de Rechten van de Mens. Ook dit jaar wordt weer een dergelijke prijsvraag gehouden.

De A.H.A. heeft altijd op het standpunt gestaan van volledige rassengelijkheid. Mensen met alle soorten huidskleur behoren tot onze organisatie en wij verwerpen de gedachte dat mensen gescheiden zouden moeten worden gehouden vanwege zo'n onbelangrijke zaak als hun huidskleur. Wij vechten niet voor de rechten van de neger maar voor de rechten van de mens, want zolang nog enig deel van de mensheid minderwaardig wordt beschouwd, lijden wij daaronder allemaal.

Sorry Mr. McCarroll our time is up. I thank you very much for your clear answers and wish you and the A.H.A. the best of luck for the sake of our common ideal.

Ik geloof dat we de heer McCarroll erkentelijk kunnen zijn voor zijn duidelijke antwoorden.

Aan het einde van zijn leven schreef Renan in zijn autobiografische beschouwingen — „Feuilles Détachées” —: „Mijn leven is geweest zoals ik het wenste, zoals ik het 't beste achtte. Als ik het nóg eens moest doen dan zou ik het niet veel anders doen”. In deze zin vatte hij wel heel duidelijk samen wat ook voor een buitenstaander de indruk is die overblijft bij een nadere beschouwing van dit bewogen leven.

Een paar conclusies vallen direct in de aandacht. Renan bezat een uitzonderlijk grote zedelijke moed. Hij leefde naar de normen die hij zelf ervoer en verwierf. Daarbij ontwikkelde hij toch een behoedzame, genuanceerde wijze van optreden: scherp, consequent, niet schipperend — maar ook welwillend, gevoelig, diep-overtuigd. Zijn werkkraft is steeds indrukwekkend geweest, één lange, brede stroom boeken, essays, artikelen, redevoeringen kwam van zijn tafel.

Op 28 februari 1823 werd hij in het kleine stadje Fréguier in Bretagne geboren. Professor Tielrooy, die de streek kende, beschrijft deze in zijn vriendelijke biografie van Renan: „wie de heuvel heeft beklommen en het daar tegenaan gebouwde Fréguier is binnengegaan, ontwaart niet veel anders dan de tot steen geworden ernst des levens. Langs nauwe straten zijn lage woninkjes, geringe herbergen en koffiehuisen gelegen, die aan een karig en moeilijk onderhouden levensgeluk doen denken. Twee grote kloosters staan achter lange, blinde muren verscholen; men weet dat daar tientallen menselijke wezens wonen, die het aardse bestaan slechts van waarde achten voor zover het de ingang is tot een beter, een verheerlijkt leven”.

In bijzonder schrale omstandigheden is Ernest Renan opgegroeid. Zijn vader, een onevenwichtig man, was — toen Ernest vijf jaar was — op een dag dood op het strand gevonden, vermoedelijk door zelfmoord aan zijn einde gekomen. De moeder zwoegde moeilijk voort in een bekrompen kruidenierswinkelje. Er waren drie kinderen.

Ernest Renan werd opgeleid voor geestelijke. En dat ging héél voorspoedig. Hij had een zeer goed verstand en bleek al vroeg uitzonderlijk ijverig. Maar toen hij op het punt stond zijn studie af te sluiten, op 21-jarige leeftijd, besloot hij van het priesterschap af te zien. Hij stapte uit de Saint-Sulpice en nam een kamer in een hotelletje. Het was tenslotte vooral de diepere bijbelstudie geweest die zijn oorspronkelijke geloofsovertuiging had doen vervliegen. De onzuiverheden en bewuste dwalingen, die hij aantrof in de leer, nadat hij de stukken in het oorspronkelijke kon bestuderen, waren voor zijn oprechte en consequente karakter niet meer te verteren.

Zijn conclusies waren ook onverenigbaar met de discipline van de kerk: de bijbel is geen goddelijk boek, er is geen sprake van openbaring, de kerk leeft van verdichtsels, het christendom is een menselijke constructie die in verval verkeert, Christus is in het gunstigste geval een feilbaar mens geweest. In de eerste ernstige maatschappelijke moeilijkheden heeft zijn zuster — die als huis-

onderwijzeres in Polen verbleef — hem trouw bijgestaan met morele steun en vooral met geld. Want hij moest leven. Hij gaf lessen, werkte op particuliere schooltjes, maar studeerde onderhand door, want hij bezat in feite geen enkele officiële bevoegdheid. Het was een vreemde situatie. Bezig met het schrijven van een Hebreeuwse grammatica, zo juist in het bezit gekomen van een prijs voor een uitstekend manuscript over de historie der semietische talen en bekroond voor een groot opstel over de studie van het Grieks in de middeleeuwen — druk bezig met dit volwaardig intellectuele werk liep hij colleges aan de Sorbonne om de eerste graad nog te halen.

In 1848 — vijf-en-twintig jaar oud — studeerde hij af. Zeven maanden later heeft hij een dik pak papier beschreven: *L'Avenir de la Science*. Hij heeft het pas veel later, in 1890, volledig laten verschijnen — maar het is historisch zijn beginselprogramma geweest. Hij rekent duidelijk af met vervallen standpunten. De wonderen — het wezen van het christelijk geloof — strijden met elke voorstelling van wetenschappelijke aard. De rede weersprekt elk geloof in een bovennatuurlijke ingreep. Wij mensen staat er al één voor. Maar we zijn niet machteloos, de wetenschap zal in ernst en toewijding de zekerheid geven die de illusie van het geloof ons nooit kon verschaffen.

Renan is het prototype van de negentiende eeuw, als hij zegt: „De mensheid zal zover komen, dat zij het ware aangezicht der dingen, dat wil zeggen: de waarheid op alle gebieden, waarneemt.” Hij voegt er verderop aan toe: „Mijn diepste overtuiging is het, dat de religie van de toekomst het zuivere humanisme zal zijn, ik bedoel: de eredienst aan al het menselijke, in een leven dat volkomen zal opgaan in zedelijke waardigheid.” Met voorbijzien nu van dit optimisme en idealisme, wat heeft Renan te betekenen gehad? Dan is in de eerste plaats van het grootste belang geweest, dat hij op het standpunt der wetenschap van zijn dagen — wat betreft vooral: archeologie, filologie en geschiedenis — omtrent de „*Histoire des Origines du Christianisme*” in zeven delen, de visie op de oorsprong van onze west-europese godsdienstigheid gezuiverd heeft. Zijn „*Jésus*”, „*Les Apôtres*”, „*Saint Paul*”, „*L'Antéchrist*”, „*Les Evangiles*”, „*L'Eglise Chrétienne*” en „*Marc-Aurèle*” verschenen in negentien jaar, octavo-delen van 600 bladzijden elk. En daartussendoor veel essays, krantenartikelen, vertalingen als „*Job*” en „*Prediker*”. Daarna „*Histoire du Peuple d'Israël*” in 5 delen. En steeds maar weer essays, artikelen, zelfs toneelstukken.

Het christendom verwerpt hij in allerlei toonaarden, als „een onhoudbare natuurkunde, een zonderlinge metafysica, een hersenschimmige geschiedbeschouwing, een theorie der goddelijke en menselijke dingen, die in elk opzicht strijdt met de rede”.

Daar tegenover vereert hij Griekenland. In zijn „*Prière sur l'Acropole*” mijmert hij: „is Pallas Athene niet de ware godin van hart en hoofd, zij die de rede is en de wijsheid?”

P. SPIGT.